

พรรณไม้ระบบนิเวศเขาหินปูนในกลุ่มป่าภูเขี้ยว - น้ำหนาว Limestone Plants in the Phu Khieo-Nam Nao Forest Complex

สมราน สุดดี

สำนักงานหอพรรณไม้

สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช

Abstract

Limestone hills together with their unique environment are the habitats of many extreme environmental factors plant species. This makes the limestone hills ecosystem more diverse and complex when compare to the other rocky hills ecosystem. Types of forest and diversity of plants species are different between areas because of the rainfall per year variability, the altitude differences, and the long distance between areas. The Phu-Khieo Nam-Nao Forest Complex is one of the large forest complex with limestone hills scattered from north to south for about ๒๓๐ km long, and for about ๑๐๐ km long from east to west. The altitude ranges from ๒๕๐-๑,๑๐๐ m. There are approximately not less than ๕๐๐ species of vascular plant in this forest complex. Nine species are endemic to the area, namely *Santisukia kerrii* (Barnett & Sandwith) Brummitt, *Cycas petraea* A. Lindstr. & K. D. Hill, *Dracaena jayniana* Wilkin & Suksathan, *Aristolochia perangustifolia* Phuph., *Impatiens ruthiae* Suksathan & Triboun, *Microchirita tubulosa* (Craib) A. Weber & D. J. Middleton, *Globba globulifera* Gagnep., *Zingiber sadakornii* Triboun & K. Larsen and *Zingiber sirindhorniae* Triboun, *Toona calcicola* Rueangr., Tagane & Suddee, *Microchirita tetsanae* Puglisi & D.J.Middleton and *Erythrina calcicola* Tetsana & Poopath. There are more than ๕ species that could be either new records or new species. More plant specimen collections and more study are still needed.

Keyword: limestone, forest complex, new record, new species

บทคัดย่อ

สภาพแวดล้อมบนภูเขาหินปูนเป็นถิ่นอาศัยของสิ่งมีชีวิตที่มีความสุขข้วของปัจจัยแวดล้อมมาอยู่ร่วมกัน ทำให้ระบบนิเวศบนภูเขาหินปูนเกิดความหลากหลายและซับซ้อนมากกว่าระบบนิเวศบนภูเขาหินชนิดอื่น ๆ ด้วยปริมาณน้ำฝนที่ผันแปรในแต่ละพื้นที่ ความสูงจากระดับน้ำทะเลที่แตกต่างกัน และความห่างไกลกันของที่ตั้ง ทำให้เกิดชนิดป่าและชนิดพันธุ์พืชที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งกลุ่มป่าภูเขี้ยว - น้ำหนาว เป็นผืนป่าขนาดใหญ่และมีกลุ่มภูเขาหินปูนกระจายตัวจากเหนือจรดใต้ ยาวกว่า ๒๓๐ กิโลเมตร กว้างจากตะวันออกถึงตะวันตกประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร และพบตั้งแต่ความสูง ๒๕๐ - ๑,๑๐๐ เมตร จากระดับทะเล จึงทำให้เกิดความหลากหลายในระบบนิเวศและชนิดพันธุ์พืชบนภูเขาหินปูนในกลุ่มป่าภูเขี้ยว - น้ำหนาวซึ่งคาดว่าน่าจะมีพืชที่มีท่อลำเลียงไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ ชนิด โดยมีพรรณไม้ที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นพืชถิ่นเดียวเฉพาะของกลุ่มภูเขาหินปูนในแนวเทือกเขาดังกล่าวที่ได้สำรวจพบแล้ว ๑๒ ชนิด ได้แก่ แคลสันติสุข (*Santisukia kerrii* (Barnett &

Sandwith Brummitt) พรุงหิน (*Cycas petraea* A. Lindstr. & K.D.Hill) จันทน์แดง (*Dracaena jayniana* Wilkin & Suksathan) กระเช้าใบแคบ (*Aristolochia perangustifolia* Phuph.) เทียนยูงทอง (*Impatiens ruthiae* Suksathan & Triboun) หยาดสะอาง (*Microchirita tubulosa* (Craib) A.Weber & D.J.Middleton) กระชายขาว (*Globba globulifera* Gagnep.) ชิงสตากร (*Zingiber sadakornii* Triboun & K.Larsen) ไอยริศ (*Zingiber sirindhorniae* Triboun) ยมหินปูน (*Toona calcicola* Rueangr., Tagane & Suddee) ม่วงเทศนา (*Microchirita tetsanae* Puglisi & D.J.Middleton) และทองกลางหินปูน (*Erythrina calcicola* Tetsana & Poopath) นอกจากนี้ยังมีพรรณไม้ที่คาดว่าอาจเป็นพืชชนิดใหม่ของประเทศไทย (new record) หรืออาจเป็นพืชชนิดใหม่ของโลก (new species) ไม่นต่ำกว่า ๕ ชนิด ซึ่งอยู่ในขั้นตอนที่ต้องค้นคว้าอย่างละเอียดและติดตามเก็บตัวอย่างพรรณไม้ที่สมบูรณ์

คำสำคัญ: เขาหินปูน กลุ่มป่า พืชที่รายงานใหม่ พืชชนิดใหม่